

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA SINH VIÊN Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ

Nguyễn Thị Ngọc Linh
Trường Cao đẳng Nghề Trà Vinh
Email: nglinhtentv@gmail.com

Tóm tắt: Từ việc nghiên cứu đề tài về quản lý hoạt động học tập của sinh viên ở trường cao đẳng nghề. Bài viết trình bày một số vấn đề lý luận về quản lý hoạt động học tập của sinh viên ở trường cao đẳng nghề từ kết quả nghiên cứu trên.

Từ khóa: Quản lý hoạt động học tập, sinh viên, trường cao đẳng nghề

SOME THEORETICAL ISSUES ON MANAGING STUDENTS' LEARNING ACTIVITIES AT VOCATIONAL COLLEGES

Nguyen Thi Ngoc Linh
Tra Vinh Vocational College
Email: nglinhtentv@gmail.com

Abstract: From the research on the topic of managing students' learning activities at vocational colleges. The article presents some theoretical issues on managing students' learning activities at vocational colleges from the above research results.

Keywords: Managing learning activities, students, vocational colleges

Nhận bài: 08/04/2025

Phản biện: 10/05/2025

Duyệt đăng: 14/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tại các trường cao đẳng nghề, hoạt động dạy và học là nhiệm vụ trọng tâm, mọi hoạt động khác trong nhà trường đều nhằm mục đích góp phần nâng cao chất lượng dạy và học. Do đó, học tập chính là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của sinh viên. Thông qua các hoạt động học tập, người học tự hình thành và phát triển nhân cách của mình. Để người học có thể hoàn thành tốt nhất nhiệm vụ học tập, trường cao đẳng nghề có trách nhiệm tạo mọi điều kiện thuận lợi về quản lý, hướng dẫn, hỗ trợ, giúp đỡ... Quy chế công tác sinh viên cũng đã xác định rõ vai trò quản lý hoạt động học tập của sinh viên: Quản lý hoạt động học tập của sinh viên là một trong những công tác trọng tâm ở trường cao đẳng nghề.

Trong quá trình quản lý hoạt động học tập của sinh viên, các trường cao đẳng nghề đã đạt được một số thành tựu đáng kể; không chỉ do lực lượng giảng viên trực tiếp đứng lớp mà còn có sự hỗ trợ từ các lực lượng khác. Tuy nhiên các trường cao đẳng nghề cũng phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, đòi hỏi sự nỗ lực duy trì và phát triển chất lượng đào tạo, đáp ứng nhu cầu phát triển của trường. Là một cán bộ phụ trách công tác sinh viên ở trường cao đẳng nghề. Tôi rất quan tâm đến hoạt động học tập của sinh viên sao cho có hiệu quả. Từ đó tác giả quan tâm nghiên cứu đề tài về quản lý hoạt động học tập của sinh viên ở trường cao đẳng nghề. Bài viết được trình bày một số vấn đề lý luận về quản lý hoạt động học tập của sinh viên ở trường cao đẳng nghề từ kết quả nghiên cứu trên.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Học tập của sinh viên là quá trình chủ động tiếp thu và lĩnh hội các kiến thức, kinh nghiệm, kỹ năng mới từ giảng viên và những người xung quanh cho bản thân.

Hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là hoạt động có mục đích, có kế hoạch nhằm chiếm lĩnh văn hóa nhân loại, chuyển thành tri thức, kỹ năng, kỹ xảo, thái độ của bản thân để chuẩn bị các điều kiện trở thành các chuyên gia – những người chủ tương lai của đất nước, đáp ứng được các yêu cầu của nền sản xuất công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề có đầy đủ những đặc điểm và bản chất của quá trình học tập nói chung, tuy nhiên, nó cũng có những đặc trưng riêng:

- Hoạt động học tập của sinh viên mang tính độc lập và tính trí tuệ cao: Cốt lõi trong Hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là sự tự ý thức về học tập, đó chính là tự ý thức về động cơ, mục đích, biện pháp học tập; SV phải chủ động, tích cực, tự giác học tập; tự thể hiện mình, biến đổi mình, tự làm phong phú những giá trị của mình. Tính tự giác nhận thức thể hiện ở chỗ người học ý thức đầy đủ mục đích, nhiệm vụ học tập, qua đó, SV nỗ lực nắm vững tri thức trong việc lĩnh hội tri thức. Tính tích cực nhận thức là thái độ cải tạo của chủ thể thông qua huy động ở mức độ cao các chức năng tâm lý nhằm giải quyết những

nhiệm vụ học tập. Tính chủ động nhận thức là sự sẵn sàng tâm lý hoàn thành những nhiệm vụ nhận thức – học tập, nó vừa là năng lực, vừa là phẩm chất người học. Ngày nay, khối lượng thông tin tăng nhanh và vô cùng phong phú, việc học tập chủ động, tự giác, tích cực ở mức độ cao giúp rèn luyện cho SV cách tự học, cách tìm tòi tri thức, cách phát hiện và giải quyết được những vấn đề mới đặt ra trong thực tiễn cuộc sống.

- Hoạt động học tập của sinh viên là hoạt động nhận thức độc đáo: SV học tập là để tiếp thu tri thức khoa học, hình thành những kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp nhằm sử dụng chúng vào việc giải quyết những tình huống trong cuộc sống thực tiễn, đó chính là mục đích cuối cùng của việc học tập của SV.

- Hoạt động học tập của sinh viên là hoạt động nhận thức có tính nghiên cứu: Khi tiến hành học tập không thể chỉ nhận thức thông thường mà phải tiến hành hoạt động nhận thức mang tính chất nghiên cứu trên cơ sở khả năng, tư duy độc lập, sáng tạo ở mức độ cao để chuẩn bị cho một ngành nghề chuyên môn nhất định.

2.2. Nội dung học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Nội dung học tập là cái mà sinh viên tác động vào nó, phải tiếp nhận và làm việc với nó trong quá trình học tập; nội dung học tập là toàn bộ chương trình đào tạo theo quy định của cấp thẩm quyền theo từng ngành nghề đào tạo. Tuy nhiên, không thể chuyển toàn bộ vào nội dung học tập mà phải chọn lọc trong đó những yếu tố cốt lõi chuyển hóa chúng thành nội dung học tập trong mỗi quá trình dạy học cụ thể. Trong đó bao gồm:

- Hệ thống tri thức khoa học về tự nhiên, về xã hội, về tư duy, về kỹ thuật và về các cách thức hoạt động có liên quan đến ngành, nghề nhất định.

- Hệ thống những kỹ năng, kỹ xảo về nghề nghiệp tương lai, cũng như về nghiên cứu khoa học và tự học.

Trong đào tạo theo học chế tín chỉ, chương trình đào tạo được cấu trúc thành các học phần, gồm có học phần tự chọn và bắt buộc. Đầu mỗi học kỳ, năm học, SV phải xây dựng kế hoạch học tập để qua đó lựa chọn học phần phù hợp với năng lực, sở thích và điều kiện cá nhân.

2.3. Phương pháp học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Phương pháp học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là những cách thức tiếp thu, xử lý, vận dụng nội dung học tập theo cách riêng của mỗi

người học nhằm đạt được hiệu quả học tập cao nhất. Cùng với vai trò chủ đạo của giảng viên; sinh viên phải chủ động, tích cực tiếp nhận, xử lý kiến thức, kỹ năng, thái độ, hoàn thiện nhân cách. Bên cạnh chức năng tổ chức, điều khiển hoạt động nhận thức cho sinh viên, phương pháp giảng dạy còn giúp định hướng phương pháp học tập cho người học.

- Phương pháp học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề cần có sự phối hợp, thống nhất với phương pháp giảng dạy của giảng viên. Hoạt động giảng dạy của giảng viên và hoạt động học tập của sinh viên có tính tương tác, thống nhất với nhau.

- Phương pháp học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề có tính chủ động, tự giác, tích cực, độc lập và tính nghiên cứu.

- Phương pháp học tập của SV luôn gắn liền với đặc điểm ngành nghề đào tạo; nhằm đáp ứng những yêu cầu đặc thù của ngành nghề.

2.4. Hình thức học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Hình thức học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là những phương thức khác nhau để học tập. Có nhiều cách phân loại hình thức học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề; như phân loại theo địa điểm học, theo sự chỉ đạo của giảng viên...

- Hình thức học tập trên lớp: Đây là hình thức học tập được tiến hành theo từng lớp

- hình thức tự học: Với xu thế chuyển đổi sang mô hình đào tạo theo học chế tín chỉ như hiện nay, tự học của SV là một hoạt động bắt buộc nhằm hỗ trợ cho hình thức lớp – bài. Đây là hình thức tự học có sự hướng dẫn gián tiếp của giảng viên; do đó, đòi hỏi tính tự lực trong học tập của sinh viên rất cao.

- Thực hành: Thực hành, thực tập, thực tế của sinh viên trường cao đẳng nghề là một hình thức học tập quan trọng; nhằm làm cho sinh viên củng cố, mở rộng kiến thức, rèn luyện những kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp tương lai.

- Giúp đỡ riêng: Đây là hình thức mà giảng viên hoặc các tổ chức tư vấn (như Phòng công tác học sinh, sinh viên) giúp đỡ từng cá nhân sinh viên hoặc một nhóm nhỏ sinh viên trong quá trình học tập. Việc làm này giúp tạo cơ hội cho sinh viên củng cố kiến thức, hệ thống hóa kiến thức, hoặc tư vấn, mở ra những hướng đi phù hợp với tính cách của từng sinh viên.

- Nghiên cứu khoa học: Là một hình thức học tập rất đặc trưng của sinh viên trường cao đẳng nghề. Sinh viên phải tham gia vào các hoạt động

nghiên cứu khoa học để vận dụng những kiến thức đã được học vào giải quyết một tình huống, vấn đề trong thực tiễn.

- Ngoại khóa học tập: Đây thực chất là hình thức học tập ngoài giờ lên lớp nhằm tạo cơ hội cho sinh viên trường cao đẳng nghề mở rộng kiến thức, phát triển hứng thú, năng lực riêng phù hợp với nghề nghiệp tương lai.

2.5. Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

- Đối với giảng viên: Kết quả kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề, giúp cho giảng viên nắm được trình độ thực tế của người học, qua đó, điều chỉnh hoạt động giảng dạy cho phù hợp với trình độ nhận thức của sinh viên.

- Đối với sinh viên: Kết quả kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề sẽ giúp cho sinh viên tự đánh giá được trình độ của mình so với yêu cầu của môn học hay ngành học, từ đó sinh viên có thể tự điều chỉnh hoạt động học tập cho phù hợp.

Đối với các cấp quản lý: Kết quả kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề sẽ giúp cho các cấp quản lý thấy được chất lượng dạy học của Trường; từ đó đề ra các biện pháp tác động phù hợp để nâng cao chất lượng đào tạo của Trường.

2.6. Quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là những tác động có mục đích, có kế hoạch, có tính định hướng của chủ thể quản lý lên hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề; nhằm đào tạo sinh viên phát triển toàn diện theo chương trình đào tạo của trường một cách tốt nhất.

2.6.1. Chủ thể quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Quản lý Hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề không chỉ giới hạn trong giờ học trên lớp, trong nhà trường mà bao gồm nhiều hoạt động khác nhau như hoạt động tự học ngoài giờ lên lớp, tham gia các câu lạc bộ, ngoại khóa, thực hành, thực tập, tham quan, giao lưu, nghiên cứu khoa học. Do đó, chủ thể quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là tập thể quản lý bao gồm: Ban Giám hiệu, Phòng, Khoa, giảng viên...; với sự hỗ trợ, phối hợp của các phòng, ban chức năng và các đoàn thể. Quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng

nghề bằng bộ máy quản lý, có sự hỗ trợ của công cụ pháp lý để chỉ đạo trên lớp, hoạt động tự học ngoài giờ lên lớp và các hoạt động ngoại khóa.

2.6.2. Lập kế hoạch hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Lập kế hoạch có vai trò quan trọng là xác định phương hướng hoạt động và phát triển của tổ chức, xác định các kết quả cần đạt được trong tương lai. Lập kế hoạch là giai đoạn hết sức quan trọng trong quản lý, nó còn đề ra những tiêu chuẩn để các giai đoạn sau dễ dàng kiểm tra, đánh giá kết quả đạt được có đáp ứng được những mục tiêu mong muốn. Đây là quá trình xây dựng phương án giúp sinh viên đạt được mục tiêu học tập, bao gồm việc thực hiện nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức và kiểm tra, đánh giá kết quả học tập. Trong trường cao đẳng nghề, có nhiều bộ phận cùng tham gia lập kế hoạch quản lý hoạt động học tập của sinh viên như: Phòng Đào tạo, phòng Công tác học sinh, Sinh viên, phòng Nghiên cứu khoa học, các Khoa, phòng Quản trị thiết bị, các tổ chức Đoàn, Hội... Mỗi bộ phận sẽ xác định những mục tiêu và cách thức thực hiện riêng nhưng đều nhằm mục tiêu là nâng cao chất lượng học tập cho sinh viên.

2.6.3. Tổ chức hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề cần phải tuân thủ Luật Giáo dục, Luật Giáo dục ĐH, các quy chế của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, các chính sách dành cho giáo dục nghề nghiệp và các quy định do từng trường cao đẳng nghề quy định. Dựa trên các văn bản quy phạm pháp luật này, các trường cao đẳng nghề ban hành các văn bản quy định về quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề. Những văn bản này là cơ sở để cán bộ quản lý, giảng viên, các phòng, khoa, thực hiện công việc quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề và là cơ sở để sinh viên thực hiện nhiệm vụ học tập của mình.

2.6.4. Chỉ đạo hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Trong đào tạo theo học chế tín chỉ, sinh viên đăng ký học phần tùy theo điều kiện, năng lực, sở thích. Do đó, hoạt động học tập của sinh viên được tiến hành cho từng lớp học phần, với những quy định chặt chẽ về nội dung, kết quả, thời gian, địa điểm học, và đặc biệt là sự tương tác giữa hoạt động dạy của giảng viên với hoạt động học của

sinh viên. Chỉ đạo hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề nhằm thu thập được những thông tin từ hoạt động dạy của giảng viên và hoạt động học của sinh viên nhằm đưa ra được những điều chỉnh phù hợp, nâng cao chất lượng đào tạo.

2.6.5. Kiểm tra, đánh giá hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề

Kiểm tra kết quả học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là một nỗ lực có hệ thống nhằm thực hiện ba chức năng: Phát hiện, điều chỉnh và khuyến khích. Nhờ có kiểm tra mà người cán bộ quản lý và giảng viên có được thông tin để đánh giá được thành tựu công việc và uốn nắn, điều chỉnh hoạt động một cách đúng hướng nhằm đạt mục tiêu đào tạo. Đánh giá là quá trình hình thành những nhận định, phán đoán về kết quả của công việc trên cơ sở những thông tin thu được, đối chiếu với những mục tiêu, tiêu chuẩn đã đề ra nhằm đề xuất những quyết định thích hợp để cải thiện thực trạng, điều chỉnh, nâng cao chất lượng và hiệu quả đào tạo.

III. KẾT LUẬN

Hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là hoạt động có mục đích, có tính chủ động, tích cực, tự giác cao của SV nhằm chiếm lĩnh tri thức khoa học của một ngành nghề nhất định, hình thành những kỹ năng, kỹ xảo tương ứng, đáp ứng được những yêu cầu của xã hội về sự phát triển con người trong thời kỳ mới. Quản lý Hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề là những tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý lên hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề; nhằm đào tạo sinh viên trở thành những con người phát triển toàn diện, có đạo đức, tri thức, kỹ năng, kỹ xảo nghề nghiệp, đáp ứng được các yêu cầu của thị trường lao động. Quản lý hoạt động học tập của sinh viên trường cao đẳng nghề được thực hiện bằng cách: Lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá hoạt động học tập của sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật Giáo dục nghề nghiệp (2014) và các văn bản hướng dẫn dưới luật.
2. Luật giáo dục sửa đổi, bổ sung (2019) và các văn bản hướng dẫn dưới luật.
3. Nghị quyết 29/NQ-TW, Hội nghị lần thứ 2 Ban chấp hành Trung ương Đảng (KHóa XI)
4. Thông tư 15/2021/TT-BLĐTBXH ngày 21/10/2021 của Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội Quy định về Điều lệ trường cao đẳng;
5. Thông tư 03/2018/TT-BLĐTBXH ngày 15 tháng 6 năm 2018 của Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội quy định tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp viên chức chuyên ngành giáo dục nghề nghiệp